

І Н Ф О Р М А Ц І Я

про діяльність органів

Миколаївської обласної прокуратури

за 12 місяців 2021 року

(відповідно до положень статті 6 Закону України «Про прокуратуру»)

У межах повноважень, визначених Конституцією України та Законом України «Про прокуратуру», упродовж 2021 року Миколаївською обласною прокуратурою забезпечено належну організацію роботи і управління, повноту та своєчасність усунення порушень закону, реальний захист та поновлення порушених прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, відшкодування завданих збитків тощо.

В умовах завершального етапу реформування органів прокуратури вжито заходи до удосконалення організації роботи та оптимізації кадрового забезпечення. Відповідно до наказу Генерального прокурора від 17.02.2021 № 40 «Про день початку роботи окружних прокуратур» з 15 березня 2021 року в області розпочали діяльність 5 окружних прокуратур, укомплектованих працівниками, які підтвердили свою відповідність здійснювати повноваження прокурора, пройшли перевірку на добросовісність.

На виконання вимог статті 25 Закону України «Про прокуратуру» значну увагу приділено питанням **координації діяльності правоохоронних органів області у сфері протидії злочинності**. Зокрема, для підвищення ефективності діяльності у сфері протидії злочинності, упродовж минулого року органами обласної прокуратури проведено 10 координаційних нарад з керівниками правоохоронних органів, з них 2 - під головуванням керівника обласної прокуратури (05.04.2021 та 29.07.2021). За їх підсумками узгоджено низку спільних заходів, спрямованих на своєчасне виявлення, розкриття, припинення та попередження кримінальних правопорушень у різних сферах, усунення причин та умов, які сприяють протиправній поведінці.

У процесі організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням особливу увагу приділено розвитку міжвідомчої співпраці, а також використанню найбільш ефективних заходів впливу.

З цією метою забезпечено функціонування **22 міжвідомчих робочих груп** в області.

На кінець 2021 року діяло **7 міжвідомчих робочих груп**, створених наказами керівника обласної прокуратури, для узгодження зусиль правоохоронних органів регіону щодо протидії кримінальним правопорушенням, вчиненим стосовно журналістів; проти життя особи; громадської безпеки та громадського порядку, з використанням зброї, бойових припасів або вибухових речовин; у сферах охорони навколишнього природного середовища; незаконної торгівлі нафтопродуктами, виробництва, обігу спирту, алкогольних напоїв; пов'язаним з підробленням COVID - сертифікатів про вакцинацію та заволодінням бюджетними коштами,

виділеними на запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), також у сфері протидії організованій злочинності.

Крім того, проведено 4 спільні семінари та тренінги, 15 інших заходів координаційного характеру. Застосовано критерії пріоритетності роботи в процесі розслідування кримінальних проваджень з урахуванням тяжкості злочину, наявності підозрюваних, виду запобіжного заходу, перспектив судового розгляду.

Вжиті заходи управлінського, організаційного та координаційного характеру сприяли підвищенню рівня узгодженості дій правоохоронних органів, дозволили стабілізувати криміногенну ситуацію в Миколаївській області та в цілому підвищити рівень боротьби зі злочинністю.

Стан та структура кримінальних правопорушень

Упродовж минулого року правоохоронними органами області зареєстровано **25 198** кримінальних правопорушень, що на **23,6%** менше, ніж у 2020 році (**32 972**).

Зменшення числа облікованих кримінальних правопорушень зафіксовано в минулому році у всіх районах області. Так, на 17,2 % знижено вказаний показник у Баштанському, на 16,6 % - у Первомайському, на 13,3 % - у Вознесенському районах. На чверть знизилась кількість облікованих кримінальних правопорушень у Миколаївському районі (-25,6 %), у м. Миколаєві - на 50,7 %. Обліковано **3 483 проступки**, що на 16,4 % менше, ніж у 2020 році (**4 167**).

Заходами організаційного та координаційного характеру вдалося позитивно вплинути на рівень злочинності в області.

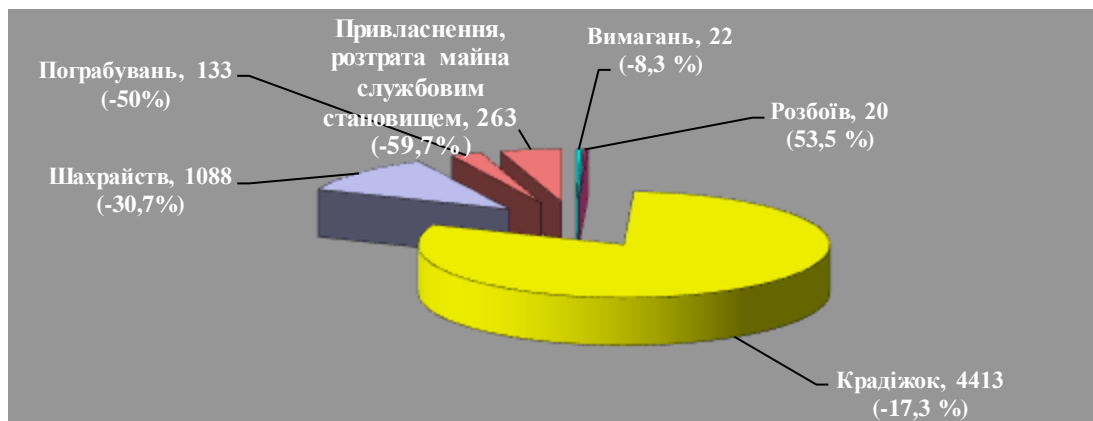
Кількість **кримінальних правопорушень** на 10 тисяч населення за підсумками 2021 року становить **101** правопорушення, тоді як у 2020 році – 128.

Менше вчинено кримінальних правопорушень **проти життя та здоров'я** особи (на **13,6 %**, з 1 763 до **1 524**), у тому числі, умисних **тяжких тілесних ушкоджень**, що спричинили смерть потерпілого (на **50 %**, з 20 до **10**); **проти волі, честі та гідності** особи (на **36,8 %**, з 19 до **12**). Наявна **позитивна динаміка зменшення** числа **зґвалтувань** (на **66,7 %**, з 33 до **11**), по державі ріст (+3,3%).

Знизилась на **20,2%** кількість правопорушень у сфері **незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами** (з **129** до **103**).

При загальнодержавному збільшенні кількості зареєстрованих правопорушень, **пов'язаних із торгівлею людьми або інші угоди щодо передачі людини**, в області відмічається їх зменшення на **62,5 %** (з 8 до **3**).

На **24,8 %** **знизилась** кількість кримінальних правопорушень **проти власності** (з 8 016 до **6 028**). Більшість з цієї категорії складають **крадіжки**, кількість яких у порівнянні з 2020 роком зменшилась (з 3 806 до **3 368**, або на **-11,5 %** - злочини, з 1 527 до **1 045**, або на **-31,6 %** - проступки).

У минулому році кількість скоєних кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також журналістів знизилась на **55,6%** (з 999 до **444**, із них **355** - проступки).

На **25,9%** більше викрито злочинів у сфері наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (з 336 до **423**).

Активізовано протидію злочинам у сфері господарської діяльності. Зокрема **викрито 7** кримінальних правопорушень щодо легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом проти 2 у 2020 році та **14** злочинів, пов'язаних із ухиленням від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) проти 11 у 2020 році.

Зросла на **33,3%** кількість виявлених кримінальних правопорушень у сфері використання надр (з 12 до **16**).

Кримінальні правопорушення, вчинені окремими категоріями осіб

Вжиті заходи, у тому числі координаційного характеру, сприяли зниженню рівня підліткової злочинності. Упродовж минулого року, в порівнянні з 2020 роком, число злочинів, вчинених неповнолітніми, **зменшилось** з 291 до **251**, або на 13,7%, із них **88** - проступки.

Спостерігається тенденція до зменшення кількості правопорушень, скоєних **особами, які раніше їх вчиняли** (з 1 646 до **1 374**, або на 16,5%, із них **263**- проступки).

На **23,5%** знизилась кількість кримінальних правопорушень, вчинених у стані алкогольного сп'яніння (з 330 до **256**, з них **106** -проступки).

Результати досудового розслідування кримінальних правопорушень

Завдяки практичній реалізації наглядових повноважень прокурорів у кримінальному провадженні загалом покращено якість слідства та його результати.

За процесуального керівництва прокурорів, слідчими підрозділами та органами дізнання територіальних правоохоронних органів здійснювалось досудове розслідування майже у 80 тисячах кримінальних проваджень, з яких 19 127 - проступки.

До суду прокурорами скеровано **3 309** обвинувальних актів, з них 201 – з угодами про примирення та визнання винуватості.

Вжитими заходами покращено якість досудового розслідування та процесуального керівництва у кримінальних провадженнях. Як наслідок, зросла кількість скерованих до суду **обвинувальних актів про корупційні правопорушення** (з 44 до **47**), у сфері **земельних** правовідносин (з 11 до **13**), які розслідувались **органами поліції**.

*Так, у жовтні до суду скеровано обвинувальний акт про **корупційне правопорушення** відносно трьох посадовців державної виконавчої служби районної і обласної ланки (за ч. 3 ст. 368 КК України) та адвоката (за ч. 3 ст. 369 КК України), які отримали від останнього неправомірну вигоду в сумі 4 000 доларів США за проведення оцінки корпоративних прав ТОВ «Наше пиво» у заздалегідь обумовленого суб'єкта оціночної діяльності за сприятливою ціною для подальшої їх реалізації на прилюдних торгах, результатом чого буде закінчення виконавчих проваджень.*

*У серпні до суду скеровано обвинувальний акт **відносно старшого слідчого в ОВС СУ ГУНП в Миколаївській області**, який вимагав та отримав від особи грошову винагороду в сумі 1 500 доларів США за не притягнення до кримінальної відповідальності (ч. 3 ст. 368 КК України).*

Слідчими слідчого відділу **Управління СБ України в Миколаївській області** під процесуальним керівництвом прокурорів профільного відділу обласної прокуратури упродовж минулого року здійснювалось досудове розслідування **134** кримінальних проваджень, з яких у **60** - досудове розслідування розпочато у 2021 році.

До суду скеровано **12** обвинувальних актів, серед яких: **1** - у сфері боротьби зі злочином проти основ Національної безпеки України, **2** - у сфері контрабанди, **1**- за фактами вимагання, **незаконного поведіння зі зброєю та поширення злочинного впливу**, а також звернення за таким впливом

Вперше за останні 5 років до суду направлено обвинувальний акт щодо розголошення державної таємниці (за ч. 1 ст. 328 КК України).

Під процесуальним керівництвом прокурорів вперше за останні два роки органами безпеки завершено досудове розслідування **корупційного злочину** та до суду прокурорами скеровано обвинувальний акт стосовно головного державного ревізора-інспектора за фактом пропозиції та надання неправомірної вигоди в сумі 10 тис. доларів США (за ч. 4 ст. 27, ч. 3 ст. 369 та ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 369-2 КК України).

В умовах ліквідації органів ДФС України прокурорами скеровано до суду **7** обвинувальних актів, розслідуваних слідчим підрозділом **ГУ Державної фіскальної служби в області**.

Так, **вперше за останні 8 років** скеровано до суду обвинувальний акт за ч. 1 ст. 209 КК України, за **фактом легалізації** (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом внаслідок незаконного збуту незаконно виготовлених алкогольних напоїв на суму 96 тис. грн.

Крім того, направлено до суду обвинувальний акт за ч. 1 ст. 212 КК України за **фактом ухилення** директором ТОВ «Фірма «Металбудсервіс» **від сплати податків** на суму 3,3 млн грн.

Торік скеровано до суду обвинувальний акт за ч. 1, ч. 2 ст. 204 КК України відносно громадянина, який у складських приміщеннях на території м. Миколаєва налагодив незаконне виготовлення тютюнових виробів з використанням промислового обладнання.

Завдяки вжитим заходам та належному процесуальному керівництву прокурорів збільшилась кількість **скерованих до суду** обвинувальних актів у кримінальних провадженнях, які розслідувались слідчими **ТУ ДБР, розташованого у м. Миколаєві** (28 проти 23 у 2020 році), з яких: **8** - про вчинення **корупційних** правопорушень, **10** - за фактами незаконного зберігання та збуту наркотичних засобів працівниками правоохоронних органів, **2** проти докiлля та один у **бюджетній сфері** (жодного у вказаних сферах у 2020 році). При цьому, питома вага обвинувальних актів у загальній кількості закінчених проваджень перевищує загальнодержавний показник (**46,2%** проти 20,3%).

За принципової позиції прокурора у справі судом ухвалено обвинувальний вирок стосовно особи, яка спільно з іншими раніше засудженими особами, скоїла викрадення та вбивство вдови колишнього голови районного суду м. Миколаєва, що набуло суспільного резонансу в регіоні (п. 9 ч. 2 ст. 115, ч.3 ст.146 КК України). Вироком Арбузинського районного суду від 22.09.2021 громадянина Г. визнано винним та призначено остаточне покарання у виді 14 років 4 місяців позбавлення волі.

Розуміючи нагальність питання боротьби з пандемією Covid-19, торік зорієнтовано правоохоронців регіону на необхідність активізації діяльності з виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з **реалізацією громадянам підроблених сертифікатів про вакцинацію, а також розкрадання бюджетних коштів, виділених на протидію розповсюдженню цієї хвороби, у тому числі під час проведення закупівлі медичного обладнання.**

Прокурорами здійснюється процесуальне керівництво у **12** кримінальних провадженнях вказаної категорії.

Так, у минулому році викрито двох мешканців м. Миколаєва, якими розроблено злочинну схему з **підшукування** у соціальних мережах осіб, **що бажують без проведення вакцинації придбати відповідний сертифікат з внесенням відомостей до автоматизованої системи «Дія»** щодо такого щеплення шляхом несанкціонованого втручання в її роботу. Досудове розслідування за ч. 2 ст. 361 КК України здійснюється СУ ГУНП в Миколаївській області.

Крім того, триває досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо службових осіб комунального медичного закладу, які **під час проведення процедури закупівлі апарату штучної вентиляції легень**, з метою одержання неправомірної вигоди, **умисно завищили майже у 4 рази його вартість**. Останніми проведено закупівлю обладнання за 1, 8 млн грн, тоді як його ринкова вартість становила 470 тис. грн (ч. 2 ст. 364 КК України, СУ ГУНП в Миколаївській області).

Стан боротьби з організованою злочинністю

Завдяки вжитим заходам забезпечено дієву протидію кримінальним правопорушенням, що вчинені у складі організованих злочинних угруповань.

Правоохоронними органами регіону **знешкоджено 14 злочинних угруповань** якими у складі **59 осіб** (за 2020 рік **9** у складі **36 осіб**) вчинено 85 кримінальних правопорушень у сферах: заволодіння майном державного підприємства шляхом зловживання службовим становищем (1); хабарництва у виправній колонії (1); організації підкупу виборців (1); вимагання (1); незаконного обігу наркотичних засобів (7); виготовлення і збуту порнографічної продукції (1); сутенерства (2).

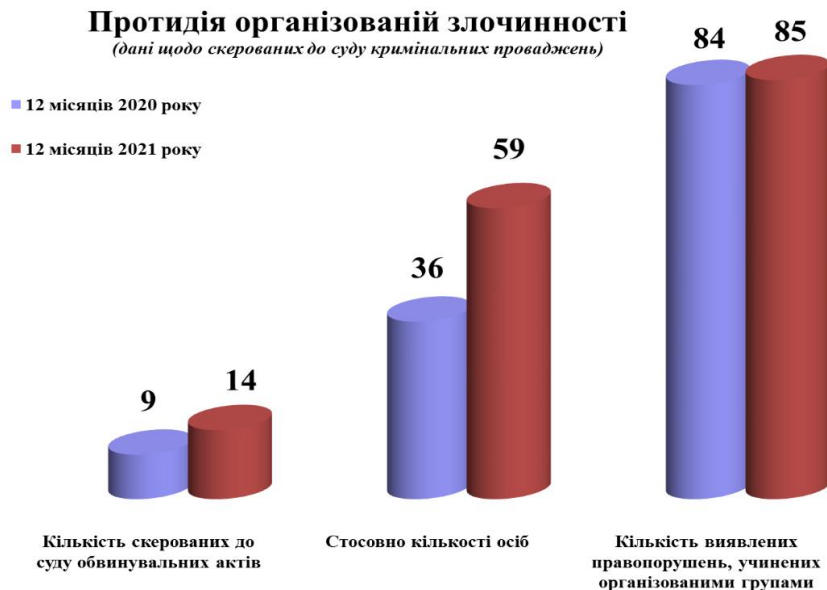
За результатами розслідування до суду скеровано **14 обвинувальних актів стосовно 59 членів** злочинних угруповань (за 2020 рік **9 стосовно 36 осіб**), з них 13 розслідувались слідчими підрозділами органами поліції, одне – ДБР.

Зокрема, у березні 2021 року направлено до суду обвинувальний акт **щодо трьох співробітників ДУ «Арбузинська виправна колонія № 83»**, які вимагали та одержали від засудженого неправомірну вигоду за надання йому дозволу на короткострокове побачення, отримання посилки і оформлення матеріалів щодо його умовно-дострокового звільнення від відбування покарання (ч.3 ст.368 КК України).

У вересні минулого року до суду направлено обвинувальний акт за ч. 3 ст. 307 КК України **стосовно 5 членів організованої групи ромської національності**, які збували на території міста Миколаєва наркотичний засіб «метадон» шляхом залишення його у схованках («закладках»), а також за ч. 4 ст. 369 КК України **щодо 2 керівників організованої групи**, які запропонували і надали начальнику Управління боротьби з наркозлочинністю в Миколаївській області ДБН НП України неправомірну вигоду в розмірі 15 тисяч гривень за невжиття заходів щодо притягнення їх до відповідальності за зайняття вищевказаною незаконною діяльністю.

Торік завершено судовий розгляд 5 кримінальних проваджень стосовно 20 членів організованих груп із постановленням обвинувальних вироків, які набрали законної сили.

Так, вирок Ленінського районного суду міста Миколаєва від 12.08.2021 визнано винними у виготовленні та збуті відеопродукції порнографічного характеру 9 осіб, вилучені під час обшуків кошти в сумі 107 тисяч гривень конфісковано в дохід держави. Вказаний вирок суду виконано у повному обсязі.

Стан роботи з питань міжнародно-правового співробітництва

У 2021 році обласною прокуратурою **організовано виконання 50 запитів** іноземних компетентних органів **про надання міжнародної правової допомоги**, що на **28 % більше**, ніж у 2020 році (36). До компетентних органів іноземних держав **надіслано 4 запити** правоохоронних органів Миколаївської області про надання міжнародної правової допомоги.

У провадженні слідчих органів досудового розслідування області перебувало **14 кримінальних проваджень**, перейнятих від компетентних органів іноземних держав. На кінець року в **4 кримінальних провадженнях** прийнято остаточні процесуальні рішення.

Вжито заходів до затримання «злочинця в законі» на прізвище «Коба Руставський», до якого за клопотанням обласної прокуратури слідчим суддею застосовано **екстрадиційний арешт** до вирішення питання про його видачу компетентним органам Королівства Іспанія.

За запитом правоохоронних органів Миколаївської області до України **екстрадовано одну особу** (у 2020 році жодної).

Стан роботи у сфері екології

З огляду на актуальність питання щодо забезпечення дотримання законності у сфері захисту довкілля органами обласної прокуратури у минулому році вжито ряд наглядових та координаційних заходів, які сприяли ефективному розслідуванню кримінальних правопорушень у вказаній сфері, встановленню винних осіб, притягненню їх до кримінальної відповідальності, а також відшкодуванню завданих державі збитків.

За результатами досудового розслідування до суду прокурорами скеровано **32** обвинувальні акти стосовно **39** осіб, які вчинили кримінальні правопорушення **проти довкілля**. Із загальної кількості скерованих до суду 13 - у сфері незаконної порубки лісу, 15 – за фактом зайняття незаконним рибним промислом, 1 – за фактом незаконного використання надр.

Вперше за останні роки до суду скеровано **2** обвинувальні акти стосовно **2** осіб, які вчинили у сфері довкілля **корупційні** кримінальні правопорушення, та **1** – щодо **2 посадових осіб** державного контролюючого органу.

Так, у липні минулого року обласною прокуратурою скеровано до суду обвинувальний акт відносно начальника Чорноморського басейнового управління Державного агентства рибного господарства за ч. 3 ст. 369 КК України за фактом висловлення пропозиції на систематичне надання неправомірної вигоди керівнику одного із місцевого відділу правоохоронного органу.

Викрито протиправну діяльність організованої злочинної групи у кількості **6** осіб, яка здійснювала незаконні порубки дерев на території Баштанського району, що спричинило збитки в розмірі понад 300 тис. грн.

За прокурорського втручання **зупинено роботу** основних підприємств-забруднювачів атмосферного повітря та земель Миколаївської області – ТОВ «СПМК-17» (асфальтний завод) і ТДВ «Первомайський спеціалізований

кар'єр», небезпечний вплив яких на довкілля викликав **суттєву соціальну напругу** та невдоволення населення. До підприємств, які здійснювали свою діяльність із порушенням екологічних норм, **рішенням РНБО України від 15.04.2021 застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи.**

Торік суттєво активізовано діяльність щодо захисту інтересів держави у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Так, до суду **пред'явлено 66** позовів на загальну суму **444 млн грн** проти **15** у 2020 році на суму **5,4 млн грн**. Судами **задоволено 19** позовів на суму **73,7 млн грн** проти **14** на суму **3,1 млн грн** у 2020 році.

Зокрема, пред'явлено 7 позовів в інтересах держави в особі Софіївської сільської ради до ГУ Держгеокадастру в області, п'яти громадян, ПП «Обоянь» про визнання незаконними та скасування наказів, визнання недійсними договорів оренди та повернення у власність територіальної громади 7 земельних ділянок загальною площею 14 га вартістю 34,1 млн грн, які фактично розташовані в межах об'єкту природно-заповідного фонду – РЛП «Приінгульський».

Господарським судом Миколаївської області розглядається позов обласної прокуратури, пред'явлений в інтересах держави в особі Миколаївської обласної державної адміністрації, про визнання незаконним та скасування розпорядження Березанської районної державної адміністрації, яким усупереч вимог законодавства та з перевищенням наданих законом повноважень вилучено з постійного користування ДП «Очаківське лісомисливське господарство» 39 га земель державного лісового фонду ринковою вартістю понад 207 млн грн, розташованих в урочищі «Рибаківка» Березанського лісництва.

Виконано рішень судів на суму **11,3 млн грн** проти 156 тис. грн за 2020 рік, у тому числі **стягнуто 710 тис. грн** та повернуто **2 земельні ділянки вартістю понад 7,8 млн грн** (у 2020 році земельні ділянки не повертались).

Як приклад, у липні минулого року забезпечено фактичне виконання рішення суду від 10.02.2021 щодо повернення в розпорядження Лукашівської сільської ради водного об'єкту – ставку загальною площею водного дзеркала 22,88 га вартістю 7,8 млн грн, який упродовж тривалого часу використовувався суб'єктом господарювання без правостановлюючих документів.

Стан підтримання публічного обвинувачення

Органами обласної прокуратури вживалися заходи, спрямовані на забезпечення принципу невідворотності покарання за вчинене кримінальне правопорушення, підвищення якості підтримання публічного обвинувачення, забезпечення законності судових рішень.

Упродовж 2021 року судами області **за участі прокурорів** розглянуто **4 075** кримінальних проваджень із прийняттям рішення по суті. Прокурорами взято участь у розгляді **1 777** проваджень із постановленням обвинувального вироку, у тому числі **89** - на підставі угод, **58** - про примирення, **215** – про визнання винуватості.

Рівень апеляційного реагування на судові рішення у порівнянні із 2020 роком покращився на **10 %** (з 76,2 % до **86,3 %**).

За апеляційними скаргами **прокурорів** у кримінальних провадженнях скасовано та змінено **вироки** стосовно **123 осіб**. Після скасування незаконних судових рішень, за наслідками розгляду апеляцій прокурорів, **судом апеляційної інстанції ухвалено нові** вироби щодо **65 осіб**, що свідчить про обґрунтованість та ефективність прокурорського реагування (у 2020 році – щодо 48 осіб).

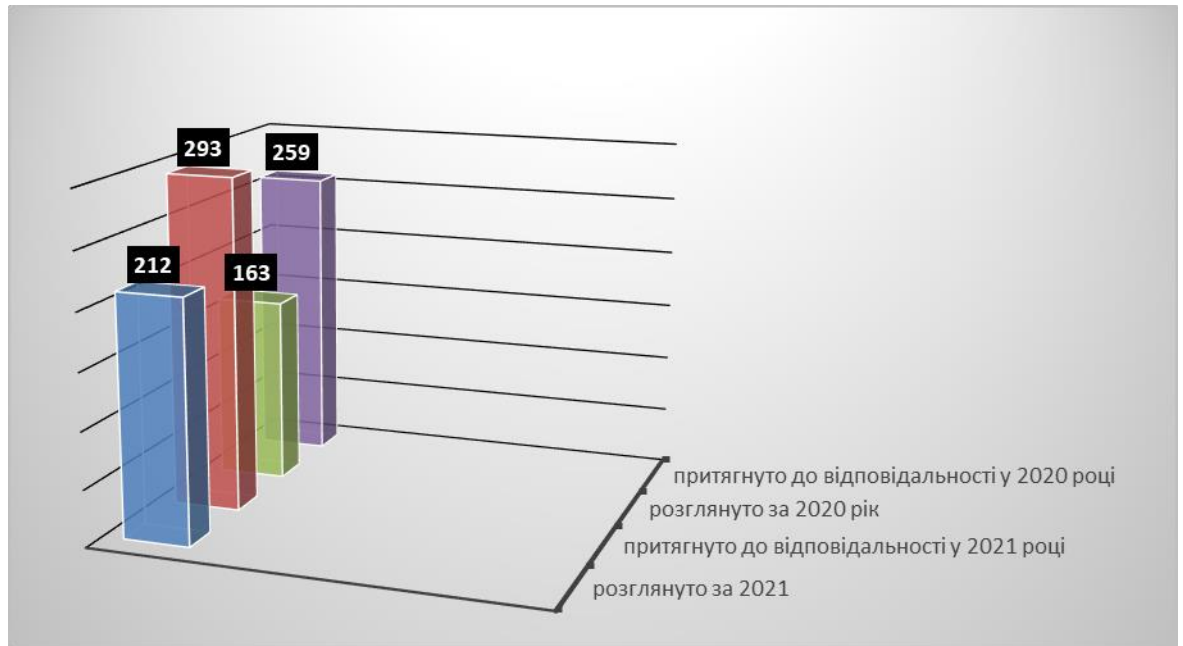
Одними із **найкращих по державі є рівень касаційного реагування** прокурорів – **80%** та **його якість - 66,7%** (по Україні – 57,9% та 53,5% відповідно). Зокрема, упродовж звітного періоду прокурорами внесено касаційні скарги на вироби щодо **31** особи.

Як приклад, вирок Заводського районного суду м. Миколаєва від 17.11.2020 п'ять разів судиму за корисливі злочини особу засуджено за ч. 2 ст. 186 КК України до 4 років позбавлення волі зі звільненням від відбування покарання з випробуванням на 3 роки. Апеляційну скаргу прокурора щодо неправильного застосування закону України про кримінальну відповідальність ухвалою Миколаївського апеляційного суду від 02.02.2021 залишено без задоволення, яку прокурором оскаржено в касаційному порядку. Постановою Верховного Суду від 17.08.2021 касаційну скаргу прокурора задоволено, ухвалу апеляційного суду скасовано та призначено новий розгляд у суді апеляційної інстанції. У ході нового апеляційного розгляду суд визнав обґрунтованими доводи прокурора та вирок від 08.12.2021 призначив винній особі покарання у виді 4 років позбавлення волі.

За реагування прокурорів в апеляційному та касаційному порядкух **скасовано** незаконні та необґрунтовані **реабілітуючі** судові рішення стосовно **14 осіб**, з яких **щодо 5** ухвалено нові обвинувальні вироби.

Стан нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян

На порушення вимог законодавства в установах виконання покарань та попереднього ув'язнення, а також конституційних прав громадян торік прокурорами внесено **212 документів реагування** (проти 163 у 2020 році), за результатами розгляду яких до відповідальності **притягнуто 293 службові особи**, що на 15,8 % більше, ніж у 2020 році (259).

Узгодженими з іншими правоохоронними органами заходами припинено ряд каналів постачання наркотичних засобів до установ виконання покарань та попереднього ув'язнення. За результатами перевірок зареєстровано **9 кримінальних проваджень**.

Так, **припинено канали постачання наркотичних засобів до трьох установ виконання покарань**: ДУ «Казанківська виправна колонія № 93», ДУ «Вознесенська виправна колонія № 72», ДУ «Миколаївський слідчий ізолятор», працівники яких намагались пронести на охоронювану територію заборонені предмети. За вказаними фактами зареєстровано кримінальні провадження за ст. 307 КК України.

Завдяки вжитим заходам в установах виконання покарань та попереднього ув'язнення, де утримується понад 2 тисячі осіб, не допущено масових заворушень, захоплення заручників та недозволених заходів впливу і катувань.

Стан захисту інтересів дітей та протидії насильству

Представницька діяльність прокурорів спрямовувалася на збереження майна та земель навчальних закладів, недопущення чи припинення їх незаконного відчуження або використання з метою, не пов'язаною із наданням освітніх послуг тощо.

У сфері охорони дитинства прокурорами заявлено **17 позовів на суму майже 275 млн грн**. Судами задоволено **7 позовів на 661 тис. грн**, добровільно відшкодовано **68,3 млн грн**, повернуто **144 га земель**. Реально виконано рішення судів на **831 тис. грн**.

Зокрема, рішенням господарського суду Миколаївської області від 05.08.2021 задоволено позов Первомайської місцевої прокуратури, визнано недійсним договір про сумісне використання землі площею 47 га вартістю 3,1 млн грн, укладений між Станіславчицькою загальноосвітньою школою

Первомайської районної ради та ТОВ «Галактика». Під час розгляду справи відповідач добровільно звільнив земельну ділянку.

З огляду на актуальність проблеми, пов'язаної зі створенням служб у справах дітей в об'єднаних територіальних громадах, органи обласної прокуратури у минулому році звертались з позовами із указаних питань до Миколаївського окружного адміністративного суду. Галіцинівською та Широколанівською територіальними громадами утворено служби у справах дітей лише під час розгляду позову. На стадії судового розгляду перебуває ще один позов зазначеної категорії.

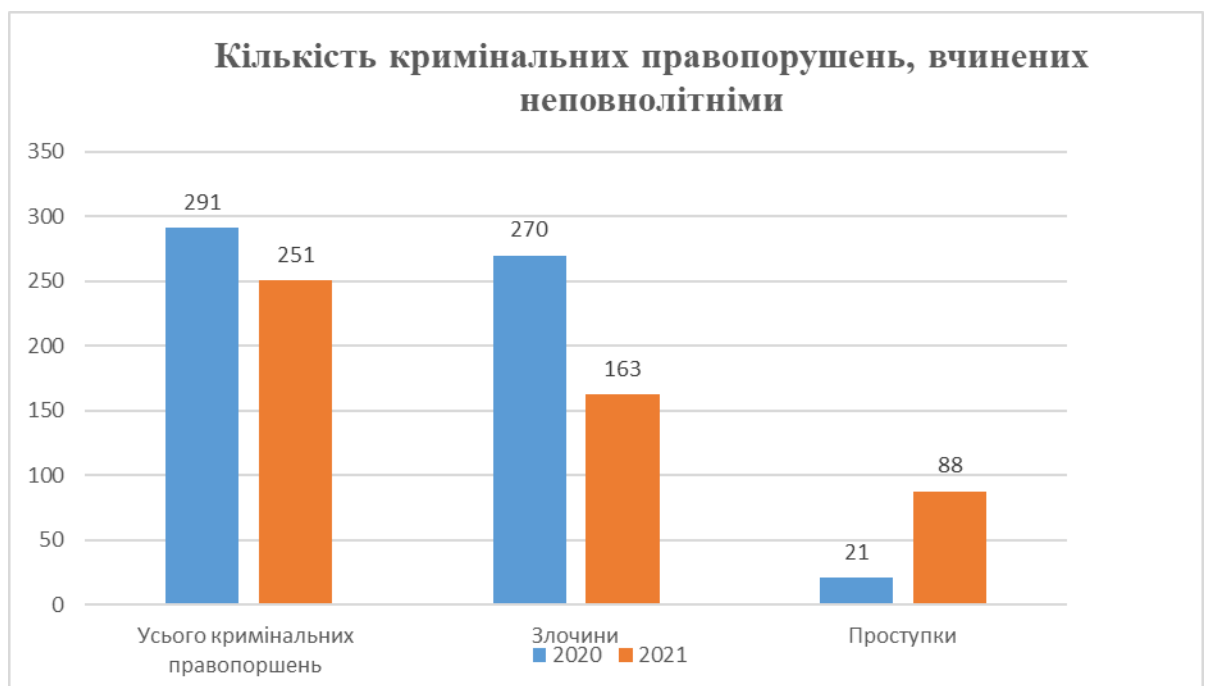
У полі зору прокурорів постійно перебувають питання **дотримання прав дітей, які потрапили у конфлікт із законом**. Забезпечено зниження рівня злочинності серед неповнолітніх **на 13,7%**.

Так, у 2021 році неповнолітніми та за їх участю **вчинено 251** кримінальне правопорушення (**163** злочини та **88** проступків) проти 291 за 2020 рік.

Домінуюче місце у структурі злочинності продовжують займати правопорушення майнової спрямованості, питома вага яких становить майже 60% від загальної кількості правопорушень. Зокрема, торік підлітками скоєно 112 крадіжок, 9 пограбувань, 9 шахрайств та 3 розбої.

У групі неповнолітніми вчинено 16 кримінальних правопорушень; у групі з дорослими скоїли злочини 10 підлітків. Зменшилася кількість підлітків, які скоїли злочини у стані алкогольного сп'яніння (з 3 до 2), а також тих, які вчинили кримінальне правопорушення повторно (з 18 до 17).

У 2021 році до кримінальної відповідальності притягнуто 25 школярів, 108 – з базовою середньою освітою, 4 – з професійно-технічною освітою та 4 особи, що не навчались та не працювали.

Упродовж 2021 року скеровано до суду **137** обвинувальних актів щодо неповнолітніх, у тому числі **7** – з угодами про визнання винуватості, **1** – про примирення, **7** клопотань про звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності. Судом задоволено **10** клопотань про застосування примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх.

В області триває активне переорієнтування діяльності з репресивного на відновний характер відповідальності підлітків. Завдяки реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину, у 2021 році **7** неповнолітніх судами звільнено від кримінальної відповідальності.

Органи прокуратури захищають права потерпілих неповнолітніх від злочинних посягань.

Торік на території області жертвами домашнього насильства стали **46** дітей.

За результатами досудового розслідування у кримінальних провадженнях, у яких діти є потерпілими або їх інтереси порушено, до суду прокурорами скеровано **147** обвинувальних актів.

За принципової позиції прокурора вироком суду від 08.10.2021 визнано винним у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 156, ч. 4 ст. 152 КК України громадянина, який обвинувачувався у вчиненні розпусних дій відносно малолітньої особи, а також вчиненні дій сексуального характеру. За скоєння цих злочинів останнього засуджено до **11** років позбавлення волі з включенням інформації відносно нього до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

Вироком суду від 21.05.2021 визнано винним у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 15, ч. 1 ст. 115, ч. 1 ст. 122, ст. 128 КК України громадянина, який під час сварки з дружиною вилив на неї та двох дітей **15** та **1,5** років сірчану кислоту, чим спричинив тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості. За скоєння злочину останнього засуджено до **8** років позбавлення волі.

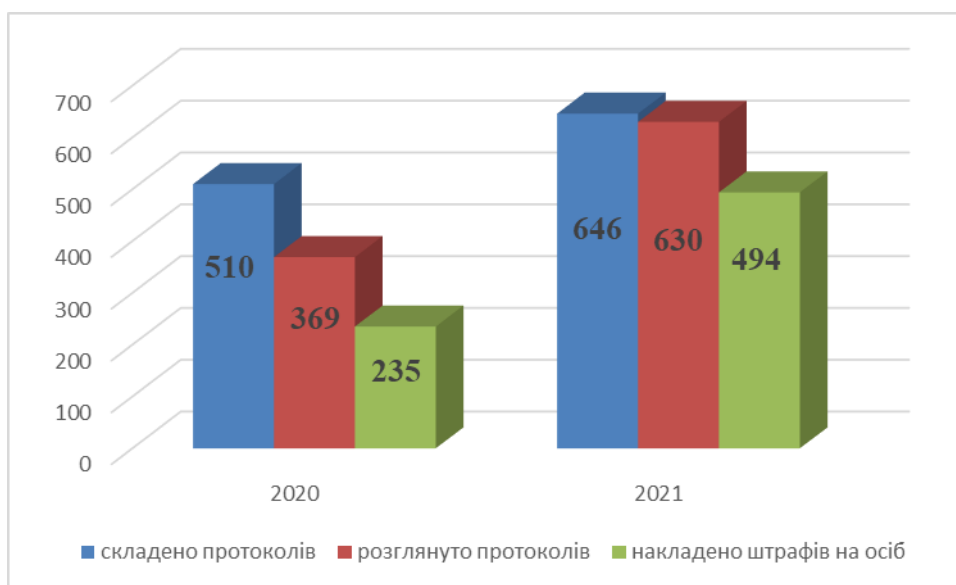
Під час здійсненні нагляду за дотриманням прав дітей при виконанні судових рішень у кримінальних справах та застосуванні інших заходів, пов'язаних із обмеженням їх особистої свободи, зусилля органів прокуратури спрямовувались на комплексний захист неповнолітніх, які відбувають покарання, здійснення виховного впливу та недопущення приниження їх гідності при застосування заходів примусового характеру.

На захист прав дітей у зазначеній сфері торік внесено **9** вказівок, за результатами їх розгляду до дисциплінарної відповідальності **притягнуто 4** службові особи.

Стан запобігання та протидії адміністративно караній корупції

Одним з пріоритетних напрямів діяльності органів обласної прокуратури й надалі залишається боротьба з корупцією. Результатом належної взаємодії прокуратури та правоохоронних органів регіону є викриття корупційних і пов'язаних із корупцією правопорушень, притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності.

Упродовж 12 місяців 2021 року органами Національної поліції області за погодження обласної прокуратури складено та направлено до суду **646** протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (510 у 2020 році).

За результатами розгляду протоколів адміністративне стягнення у вигляді штрафу накладено на 494 осіб, або 78 % з усіх розглянутих. Загальна сума накладених штрафів складає 183 тис. грн.

З вказаної кількості осіб, притягнутих до відповідальності, 86 - депутати місцевих рад, 14 - працівники органів державної кримінально-виконавчої служби, 13 - присяжні, які здійснюють судочинство, 8 - посадові особи органів місцевого самоврядування, 5 - працівники органів Національної поліції, 26 – посадові особи юридичних осіб публічного права.

Прокурори, як спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, активно використовували право на внесення подання про усунення порушень вимог антикорупційного законодавства. У порядку, передбаченому ч.3 ст.65-1 Закону України «Про запобігання корупції», торік органами обласної прокуратури внесено **51 подання**, за результатами розгляду яких скасовано 25 рішень органів місцевого самоврядування, до відповідальності притягнуто 7 осіб, одну з яких звільнено у зв'язку із вчиненням правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Стан представництва інтересів держави в суді

Одним із пріоритетних напрямів діяльності органів прокуратури є захист інтересів держави та суспільства, який реалізується через конституційну функцію представництва, спрямовану на дієвий захист порушених прав у суді. Торік розширено категорії позовних заяв, суттєво покращилась ефективність позовної роботи, збільшилась сума у справах, за якими судом відкрито провадження, та задоволених позовів, виконаних судових рішень, площа повернутих земель тощо.

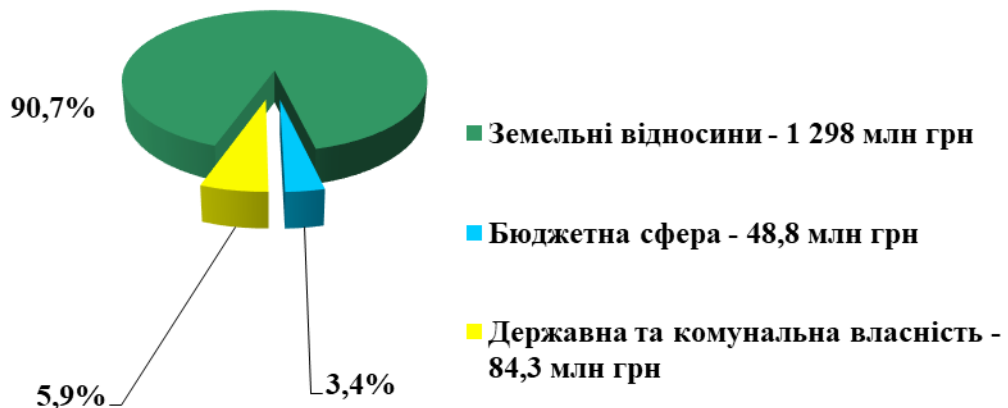
Зокрема, упродовж минулого року до суду **пред'явлено 168 позовів** на суму **1,4 млрд грн**, що майже вдвічі перевищує результат представницької діяльності у 2020 році (809,4 млн грн).

Судами розглянуто та **задоволено 194 позови на суму 887,7 млн грн** (це у **8 разів більше**, ніж у 2020 році – 109,4 млн грн), добровільно відшкодовано за закритими справами ще **14,3 млн грн**.

Реально виконано судові рішення на суму **228,3 млн грн** (59 млн грн у 2020 році). Фактично повернуто та попереджено незаконне вибуття **1 647 га земель** різних категорій (1 004 га у 2020 році).

За наслідками представницької діяльності **розпочато 41 кримінальне провадження**, 35 з яких за фактами незаконних обгородок із земельними ділянками та бюджетними коштами.

Результати роботи у розрізі пріоритетних напрямів виглядають наступним чином (*діаграма по сумах пред'явлених позовів*):

На захист інтересів держави у **бюджетній сфері** пред'явлено позови на суму **48,8 млн грн**.

Так, господарським судом Миколаївської області відкрито провадження у справі за позовом Окружної прокуратури міста Миколаєва в інтересах держави в особі Миколаївської міської ради до Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради, ТОВ «ІТЦ «Миколаївбуд» про визнання недійсними процедури закупівлі та договору про закупівлю робіт з

реконструкції частини вул. Набережної в м. Миколаєві вартістю 8,1 млн грн. Розгляд справи триває.

За наслідками вивчення стану цільового і раціонального використання бюджетних коштів для боротьби з поширенням коронавірусної хвороби, органами обласної прокуратури пред'явлено 7 позовів на загальну суму **224,7 тис. грн.**

Загалом, у зазначеній сфері судами **задоволено** позови прокурорів на суму **140 млн грн** проти 14,4 млн грн у 2020 році.

Упродовж 2021 року **реально виконано** судові рішення про стягнення коштів до бюджету на суму **6 млн грн.** Зокрема, завдяки активній позиції прокурора у виконавчому провадженні, вдалось забезпечити реальне виконання рішення господарського суду Миколаївської області від 11.01.2021, згідно якого ПрАТ «Миколаївагротех» повернуто державі майно вартістю 5,5 млн грн, придбане за кошти поворотної фінансової підтримки обласного бюджету.

З питань **державної та комунальної власності** пред'явлено позови на суму **84,3 млн грн**, що у 5 разів більше, ніж за 2020 рік (17,6 млн грн).

Так, Окружною прокуратурою міста Миколаєва пред'явлено позов в інтересах держави до Миколаївської міської ради, бюджетної установи міської ради «Культурно-ігровий комплекс» «Дитяче містечко «Казка» та фізичної особи - підприємця про визнання недійсним рішення конкурсної комісії та договору про право провадження підприємницької діяльності на території комплексу площею 2,5 га, розташованого у центральній частині міста Миколаєва, балансовою вартістю **17,8 млн грн.**

Ураховуючи актуальність та важливість питання **охорони культурної спадщини**, прокурорами вживаються заходи, спрямовані на збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність. Прокурорами **пред'явлено 4 позови** щодо усунення порушень вимог законодавства, спрямованих на здійснення захисту пам'яток від загрози знищення, пошкодження та руйнування.

Так, в провадженні Миколаївського окружного адміністративного суду знаходиться позов Баштанської окружної прокуратури про визнання протиправною бездіяльності органу місцевого самоврядування у сфері охорони культурної спадщини, яка негативно вплинула на стан захисту від загрози знищення, пошкодження та руйнування пам'ятки археології місцевого значення - «Курганна група № 2» в с. Скобелеве.

Загалом у вказаній сфері судами **задоволено позови** прокурорів та попереджено незаконне вибуття майна на суму **42,9 млн грн** (у 2020 році 8,8 млн грн).

Як приклад, господарським судом області задоволено позов обласної прокуратури в інтересах держави в особі РВ Фонду державного майна по Одеській та Миколаївській областях до ТОВ «Фінмарк» про розірвання

договору купівлі-продажу державного майна вартістю **7,2 млн грн** та стягнення **360 тис. грн** неустойки за невиконання умов договору.

Реально виконано судові рішення на суму **20,4 млн грн** (у 2020 році 79 тис. грн) або понад 41 % від суми, що перебуває на виконанні.

Зокрема, лише на виконання рішення господарського суду від 31.08.2021, фізичною особою - підприємцем повернуто територіальній громаді комунальне майно – водогінну мережу вартістю 7,4 млн грн, отриману з порушенням вимог законодавства.

Принципово реагували прокурори на **факти вилучення земель**, у тому числі які обмежені у оборотоздатності (лісових ділянок та земель водного фонду). У **земельній сфері** судами **відкрито провадження** за позовами прокурорів на суму **1,3 млрд грн**, що в 4,2 рази більше, ніж у 2020 році (309 млн грн).

Так, господарським судом міста Києва 26.10.2021 відкрито провадження у справі за позовом до ТОВ «Леддер» про повернення державі незаконно наданої у власність товариства ділянки площею 8,075 га, розташованої в межах прибережної захисної смуги Чорного моря на території курортної зони «Рибаківка».

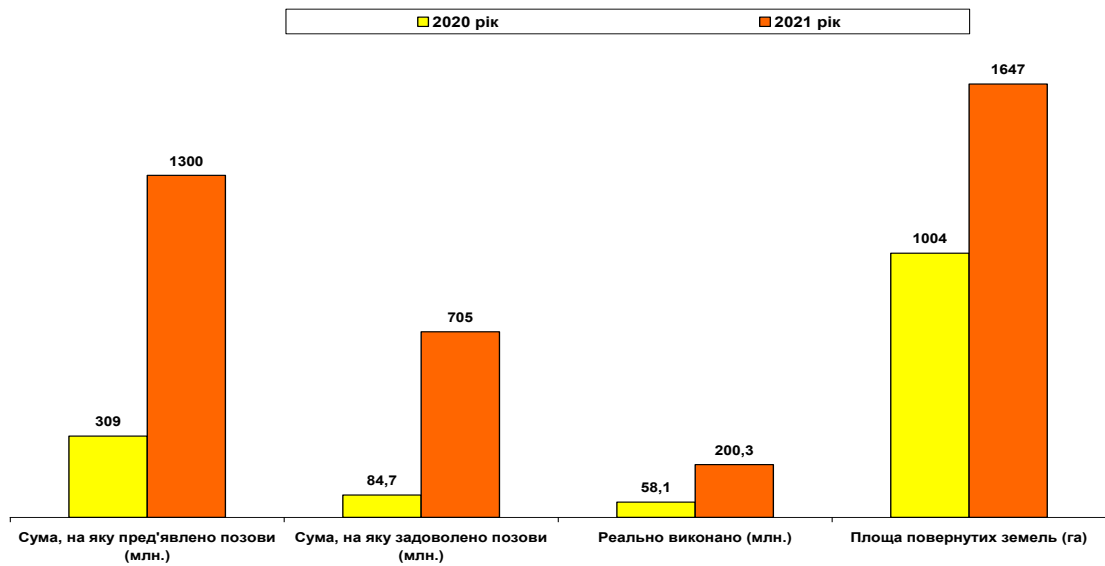
Судами **задоволено** 136 позовів на суму **705 млн грн** (84,7 млн грн у 2020 році). **Реально виконано** рішення на суму **200,3 млн грн** (у 2020 році – 58,1 млн грн).

Так, рішеннями господарського суду від 10.06.2021 задоволено позови керівника обласної прокуратури, подані в інтересах Кабінету Міністрів України, про скасування незаконних наказів ГУ управління Держгеокадастру у Миколаївській області, на підставі яких з постійного користування ДП «Веселинівське лісове господарство» протиправно вилучено та передано у комунальну власність землі лісового фонду загальною площею 24,2 га.

Фактично повернуто та попереджено незаконне вибуття **1 647 га земель**, у тому числі цінних лісів, рекреаційних територій узбережжя Чорного моря та інших земель, обмежених у оборотоздатності (проти 1004 га за весь 2020 рік).

Зокрема, у листопаді минулого року на користь бюджету міста Миколаєва з ТОВ «Політрейд» **стягнуто 3,7 млн грн** за користування земельною ділянкою без правостановлюючих документів.

Результати представницької діяльності у сфері земельних відносин

Активізовано представницьку діяльність щодо відшкодування збитків, завданих інтересам держави та територіальних громад кримінальними правопорушеннями. Торік за матеріалами кримінальних проваджень пред'явлено **27** позовів про відшкодування шкоди на суму **46,7** млн грн (у 2020 році – 32 тис. грн). Загалом судами розглянуто та задоволено позови зазначеної категорії на суму **6** млн грн.

Стан роботи з розгляду та вирішення звернень громадян, доступу до публічної інформації

Зміни у законодавстві, у тому числі щодо повноважень органів прокуратури, зумовили поступове зменшення кількості звернень громадян до органів обласної прокуратури.

Незважаючи на карантинні обмеження, до органів обласної прокуратури упродовж 2021 року поштовим зв'язком, на телефон «гарячої лінії», а також електронну адресу надійшло **4 617** звернень проти 7 914 у 2020 році. За вказаний період розглянуто 4 530 звернень проти 7 849 у 2020 році.

З вказаної кількості звернень, торік органами обласної прокуратури вирішено по суті **2 902** звернення. Вирішено **92** звернення і запитів народних депутатів України (у 2020 році 67 звернень), а також **31** звернення депутатів місцевих рад.

За наслідками розгляду **78** заяв (повідомлень) про вчинені кримінальні правопорушення внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (2020 – 56).

Продовжують мати місце випадки надходження до органів обласної прокуратури значної кількості звернень з питань, що не належать до їх компетенції. З цих підстав, **1 199** - направлено за належністю до інших

відомств для вирішення, 87 - повернуто заявникам або залишено без розгляду.

Більшість вирішених звернень стосуються питань **досудового розслідування** (1 894). Дії працівників органів прокуратури області у сфері дотримання законодавства про звернення громадян до суду не оскаржувалися.

Вживалися заходи щодо належного виконання законодавства з питань доступу до публічної інформації. Торік до органів обласної прокуратури **надійшло 92 запити** на публічну інформацію, з яких **73 розглянуто**, **19** скеровано для організації розгляду належним розпорядникам інформації. За наслідками розгляду на **64 запити** надано інформацію, у **9 випадках** запитувачам роз'яснено норми законодавства про доступ до публічної інформації. **Факти відмови** органами обласної прокуратури у задоволенні запиту у 2020 та 2021 роках **відсутні**.

Значна увага приділялася питанням оприлюднення інформації, яка знаходиться у володінні органів прокуратури. На офіційному веб-сайті Миколаївської обласної прокуратури та на відповідних стендах окружних прокуратур оприлюднено необхідний обсяг публічної інформації, визначеної Законом України «Про доступ до публічної інформації», у тому числі щодо реформування органів прокуратури, нової структури прокуратури, керівництва окружних прокуратур, місця їх розташування та засобів зв'язку тощо.

Забезпечення реалізації принципу гласності

Упродовж минулого року органами обласної прокуратури направлено в органи влади **38** інформацій про результати прокурорської діяльності на відповідних територіях.

Загалом здійснено понад 1500 виступів у засобах масової інформації. На офіційному сайті розміщено 564 повідомлення про резонансні події,

результати роботи органів прокуратури. Постійно наповнюється новинами веб-сайт обласної прокуратури, офіційні сторінки Facebook, Twitter, YouTube та Telegram. Організовано 29 виступів прокурорів на центральному та регіональному телебаченні.

За участі представників ЗМІ у серпні минулого року організовано та проведено одну прес-конференцію керівника обласної прокуратури. Проведено круглий стіл щодо реалізації пілотного проекту з відновного правосуддя для неповнолітніх та 3 прямих радіоєфіри.

Пріоритетне значення надавалось оприлюдненню інформації суспільно важливого характеру, висвітленню результатів розслідування та судового розгляду актуальних кримінальних проваджень і цивільних позовів, реалізації інших заходів, які реально сприяли відновленню або зміцненню законності та правопорядку. У центральних друкованих засобах масової інформації опубліковано 8 матеріалів, які стосувались представницької діяльності прокурорів про повернення державі земель Чорноморського узбережжя, водних об'єктів, повернення приміщень закладам освіти.

Миколаївська обласна прокуратура